

એસ.ડી. આર્ટ્સ એન્ડ બી.આર. કોમર્સ કોલેજ-માણસા

T.Y.B.A. SEM-6

ગુજરાતી પેપર નં. 313 - Core સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો

પ્રિ. ડૉ. હાસ્યદા બી. પંડ્યા

MCQ

- (૧) લક્ષણાના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર
- (૨) અભિધાના કેટલા પ્રકાર છે ?
(અ) ચાર (બ) ત્રણ (ક) પાંચ
- (૩) પ્લેટો કોણ હતા ?
(અ) હાસ્ય લેખક (બ) સામાજિક કાર્યકર (ક) તત્ત્વચિંતક
- (૪) પ્લેટોના ગ્રંથનું નામ જણાવો.
(અ) અનુકરણ (બ) રિપબ્લિક (ક) પોએટિક્સ
- (૫) પ્લેટો અને એરિસ્ટોટલ વચ્ચે કયો સંબંધ હતો ?
(અ) મિત્ર (બ) ગુરૂ-શિષ્ય (ક) બાપ-દિકરો
- (૬) એરિસ્ટોટલના ગ્રંથનું નામ જણાવો.
(અ) રિપબ્લિક (બ) અનુસંધાન (ક) પોએટિક્સ
- (૭) વાચ્યાર્થ પ્રગટ કરનારી શક્તિ કે વ્યાપાર ને શું કહેવામાં આવે છે ?
(અ) અભિધા (બ) લક્ષણા (ક) વ્યંજના
- (૮) અભિધાનો પર્યાયવાચી શબ્દ જણાવો.
(અ) લક્ષ્યાર્થ (બ) વાચ્યાર્થ (ક) યોગ
- (૯) ઘોડો, લોટો, પગ વગેરે શાંના ઉદાહરણ છે ?
(અ) યૌગિક શબ્દ (બ) યોગ રૂઢ શબ્દ (ક) રૂઢ શબ્દ
- (૧૦) એરિસ્ટોટલ કોને કવિકર્મ ગણે છે ?
(અ) અનુકરણ (બ) અસત્યમય (ક) ભાવના રૂપી નકલ
- (૧૧) અભિધા, લક્ષણા ઉપરાંત ત્રીજી શક્તિ કઈ છે ?
(અ) આર્થી (બ) શાબ્દી (ક) વ્યંજના
- (૧૨) વ્યંજનાના પ્રકાર જણાવો.
(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) એક
- (૧૩) સર્જકની અનુભૂતિનું નિરૂપણ શું હોય છે ?
(અ) અનુકરણ (બ) પ્રતિનિધાન (ક) પુરાકલ્પન
- (૧૪) પ્રતીક એટલે બહોળો આદર પામીને રૂઢ બની ગયેલું શું છે ?
(અ) પુરાકલ્પન (બ) અનુકરણ (ક) કલ્પન
- (૧૫) ઇંદના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર છે ?
(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર
- (૧૬) નીચે આપેલમાંથી લક્ષણાનો પ્રકાર કયો નથી ? જણાવો.
(અ) રૂઢિમૂલક (બ) શુદ્ધ લક્ષણા (ક) ગૌણી લક્ષણા
- (૧૭) નીચેનામાંથી વ્યંજનાનો પ્રકાર જણાવો.
(અ) રૂઢિમૂલક (બ) અલંકાર (ક) પ્રયોજનવર્તી
- (૧૮) કવિના સંવેદનની ઈંદ્રિયગ્રાહ્ય જગતના પદાર્થોમાં ઝિલાયેલી છાયા એટલે શું ?
(અ) પુરાકલ્પન (બ) કલ્પન (ક) પ્રતીક
- (૧૯) લોકસમૂહ વડે વારંવાર પ્રયોજાતું કલ્પન, કલ્પન મટી ને કાળક્રમે શું બને છે ?
(અ) અલંકાર (બ) પુરાકલ્પન (ક) પ્રતીક
- (૨૦) દંતકથાઓ, આખ્યાયિકાઓ આદિ વડે સાંપ્રતના અનુભવને વ્યક્ત કરવાની રીતને શું કહેવામાં આવે છે ?
(અ) પુરાકલ્પન (બ) પ્રતીક (ક) કલ્પન
- (૨૧) કયા સર્જકને મતે 'અનુકરણ' નો પ્રકૃતિનું માત્ર નિરૂપણ નહીં, પણ ભાવપૂર્ણ, કલ્પના જન્ય અનુકરણ છે ?
(અ) પ્લેટો (બ) એરિસ્ટોટલ (ક) ટી.એસ. એલિયટ

- (૨૨) કાવ્યસૃષ્ટિનું નિર્માણ શેનાથી થાય છે ?
 (અ) ભાવના અને વાસ્તવ (બ) કલ્પના અને તરંગ (ક) શબ્દ અને અર્થ
- (૨૩) કાવ્ય પુરૂષ કેવો જન્મે છે ?
 (અ) સાલંકાર (બ) લયસહ (ક) છંદ સાથે
- (૨૪) પ્રતિનિધાન એટલે શું ?
 (અ) સમાજનું અનુકરણ (બ) સર્જકની અનુભૂતિનું અનુકરણ (ક) કુદરતનું અનુકરણ
- (૨૫) સાહિત્યમાં આવતીકાલની પરંપરા શેના વડે રચાય છે ?
 (અ) વાસ્તવ જગત (બ) પ્રાચીન ગ્રંથો (ક) પ્રયોગ
- (૨૬) પ્લેટોનો કવિતા પર આક્ષેપ શો હતો ?
 (અ) અનુકરણનું અનુકરણ (બ) કલ્પનાનું અનુકરણ (ક) કુદરતનું અનુકરણ
- (૨૭) સોનેટ એ શેનો કાવ્યપ્રકાર છે ?
 (અ) ખંડકાવ્ય (બ) ઊર્મિકાવ્ય (ક) મુક્તક
- (૨૮) બધી કલાઓનું સંમિશ્રણ શેમાં થયેલું હોય છે ?
 (અ) સોનેટ (બ) મહાકાવ્ય (ક) નાટક
- (૨૯) સાહિત્યના મુખ્ય બે પ્રકાર કયા છે ?
 (અ) ગદ્ય અને પદ્ય (બ) ખંડકાવ્ય ને મહાકાવ્ય (ક) નાટક અને ખંડકાવ્ય
- (૩૦) 'Novel' શબ્દ શેના પરથી ઊતરી આવ્યો છે ?
 (અ) Novel પરથી (બ) Novus ધાતુ પરથી (ક) Anti Novelice પરથી
- (૩૧) 'પ્રત્યાયન નહીં તો સાહિત્ય નહીં' એમ કોણે કહ્યું છે ?
 (અ) ટી.એસ. એલિયટ (બ) વર્ડ્સવર્થ (ક) એબર કોમ્પી
- (૩૨) 'શબ્દાર્થો સહિતો કાવ્યમ્' એમ કોણે કહ્યું છે ?
 (અ) આચાર્ય ભામહે (બ) મમ્મટે (ક) વિશ્વનાથ
- (૩૩) રૂઢિમૂલક લક્ષણના પ્રકાર જણાવો.
 (અ) ત્રણ (બ) બે (ક) ચાર
- (૩૪) પ્રયોજનવતી લક્ષણના પ્રકાર જણાવો.
 (અ) પાંચ (બ) છ (ક) બે
- (૩૫) શુદ્ધ પ્રયોજનવતી લક્ષણના પ્રકાર જણાવો.
 (અ) ચાર (બ) સાત (ક) આઠ
- (૩૬) શાબ્દી વ્યંજનાના પ્રકાર કેટલા છે ?
 (અ) ત્રણ (બ) બે (ક) એક
- (૩૭) અનેકાર્થી શબ્દના કોઈ એક જ અર્થ સાથેના પ્રસિદ્ધ સંબંધને શું કહેવામાં આવે છે ?
 (અ) વિયોગ (બ) સાહચર્ય (ક) સંયોગ
- (૩૮) 'વિવેચન' નો અંગ્રજી પર્યાયવાચી શબ્દ જણાવો.
 (અ) Criticism (બ) Writes (ક) Critic
- (૩૯) વિવેચનના પ્રકારો જણાવો.
 (અ) દસ (બ) નવ (ક) આઠ
- (૪૦) ગઝલમાં શું આવશ્યક હોવું જોઈએ ?
 (અ) સોનેટ અને ખંડકાવ્ય (બ) છંદ અને અલંકાર (ક) કાફિયા અને રદ્રીફ
- (૪૧) 'સોનેટ' માટે બ.ક. ઠાકોરે કયો પ્રયોગ કર્યો હતો ?
 (અ) ચતુર્દશી (બ) ધ્વનિત (ક) સ્વનિન
- (૪૨) આત્મચરિત્રકાર માટે પહેલી અને છેલ્લી આવશ્યકતા કઈ છે ?
 (અ) તટસ્થતા (બ) સત્યનિષ્ઠા (ક) પરલક્ષીતા
- (૪૩) ગૌણી પ્રયોજનવતી લક્ષણના પ્રકાર જણાવો.
 (અ) ત્રણ (બ) ચાર (ક) બે
- (૪૪) જ્યાં વ્યંગ્યાર્થ શબ્દના પ્રયોગ ઉપર આધારિત હોય ત્યાં કઈ વ્યંજના પ્રવર્તે છે ?
 (અ) શાબ્દી (બ) આર્થી (ક) સંયોગ

- (૪૫) અનેકાર્થી શબ્દના કોઈ એક અર્થની સાથે સંબંધ ધરાવનાર ભિન્ન અર્થનું સામીટ્ય શું કહેવાય છે ?
(અ) પ્રકરણ (બ) અન્યસંનિધિ (ક) સામર્થ્ય
- (૪૬) અનુકરણનો અંગ્રેજી શબ્દ જણાવો.
(અ) Expression (બ) Representation (ક) Imitation
- (૪૭) કયા પ્રકારના વિવેચનમાં વિવેચક શાસ્ત્રીય નિયમોને આધારે કાવ્યકૃતિનું પરિક્ષણ કરે છે ?
(અ) શાસ્ત્રીય વિવેચન (બ) તુલનાત્મક વિવેચન(ક) ઐતિહાસિક વિવેચન
- (૪૮) તુલનાત્મક વિવેચનનું અધ્યયન કેટલી રીતે કરવામાં આવે છે ?
(અ) એક (બ) ત્રણ (ક) બે
- (૪૯) કઈ પદ્ધતિ ની અંદર કવિના સમયની રાજકીય, સામાજિક, આર્થિક, સાહિત્યિક પરિસ્થિતિઓનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવે છે ?
(અ) મનોવૈજ્ઞાનિક (બ) સૈદ્ધાંતિક (ક) ઐતિહાસિક
- (૫૦) વિવેચનનો નવીનતમ પ્રકાર કયો છે ?
(અ) પ્રગતિવાદી (બ) નિર્ણયાત્મક (ક) વ્યક્તિલક્ષી